

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Westphalia Sancta, Beata Et Pia, Sive Vitæ Eorum Qui sua sanctitate et piis exemplis Westphaliam illustrârunt

Complectens eorum vitas, qui certò aut verisimiliter Natione Westphali
reperiuntur cum titulo Sancti aut Beati

Strunck, Michael

Neuhusii, 1715

S. Altmannus ex Canonico Cathedrali Paderbornae & Praeposito
Aquisgranensi Episcopus Passaviensis

urn:nbn:de:hbz:466:1-28481

S. Altmannus Episcopus

Passaviensis.

Westphalum fuisse testatur *Historia Bavariae part.*
1. l. 18. n. 81. Wiguleus Hund. in Metrop. Sa-
lisburg. to. 1. pag 305. & sequent. Schatento.
1. Annal. Paderb. ex quibus etiam, uti & ex
Bucelini Menolog. Benedict. desumpta est hæc
ejus vita.

Sanctus Altmannus natione Westphalus,
 Stametsi à Joanne Lambacensi Herbipoli
 postmodum sua studia perfecisse scribitur,
 prima tamen virtutis, ac literarum rudimenta
 posuit Paderbornæ, ubi in iis scholis, quæ pro
 illius ævi consuetudine Collegio Cathedrali
 annexæ erant, rudioris adhuc ingenii cultu-
 ram tulit. Peractis studiis inter Canonicos
 adlectus scholarum præfecturam per tempus
 aliquod gessit ad Paderam. Inde ob celebri-
 tatem doctrinæ, & virtutum suarum merita
 Aquisgranum primò ad Ecclesiæ illius Præ-
 posituram; mox etiam ad aulam Cæsaris evo-
 catus est, ut Agneti Augustæ à sanctioribus
 obsequiis, & consiliis esset. Sacra Christi na-
 scentis, & patientis monumenta invisurus, in-
 ter difficillimas prædonum incursiones [a]

A 5

Jero-

[a] *Hist. Bavar. part. 1, l. 18. n. 81.*

Hierosolymã iter fecit: unde non sine peculiari Dei protegentis auxilio domum rediens Ecclesiæ Passaviensis regimen, ad quod absens Agnetis potissimum voto postulatus erat, etiam invitus & reluctans suscipere cogebatur. Non obscure tamen huic dignitati jam olim prælusum erat, Paderbornæ nescio, an Herbipoli? quando ætate adhuc juveni liberalibus disciplinis suam ibi navabat operam. Confidebat eo tempore [b] ad fontis alicujus marginem unà cum Gebhardo & Adalberone condiscipulis, mensamq; pauperem, quam secum tulerant, familiari inter se colloquio condiebant invicem: cum paulatim quæstione undecunq; in medium adductâ, subit animum percontari; quid quis olim post absoluta studia se futurum præfagiret? Gebhardus exorsus, ego, inquit, Salisburgensis Ecclesiæ Præsul fiam. Excepit Adalbero: & ego Herbipoli quondam Episcopus ero. Denique & Altmannus noster: ego ad Ecclesiæ Passaviensis gubernacula manum admovebo. Præfagium non fefellit eventus: eodem enim ordine, quo ista singuli de se ipsis suffragia tulerant, ad eisdem postea Episcopatus provecti sunt. Quanquam Altmanno sedes sua non
adeò

[b] Schatenze. 1. annal. pag. 562,

adeò quieta, ac tranquilla fuerit, atque ejus sanctitas & integerrimæ vitæ exempla merebantur. Initium Episcopatus sui ducebat ab incenso promovendæ religionis ac virtutû studio: quæ cùm omne mortalium genus cum primis deceant; eos tamen præcipuè, qui, ut aliis facem præferant, in Ecclesiæ candelabro altiùs collocati sunt. Erga pauperum & egenorum necessitates tam profusè liberalem se exhibebat, ut rebus adhuc integris plura eorum millia interdum pasceret. Varia Monasteria vel de novo erigebat, vel collapsa restaurabat, inter quæ præcipua sunt Gotwicense in Austria, & Passaviense S. Nicolai extra muros in sinistra Oeni conditum. Luxuriam Cleri, qui sub Imperatoris schismatici pallio contra Ecclesiæ Canones [c] sacrilegis nuptiis involvi cæperat, acerrimè insectabatur, nihilq; agebat sollicitiùs, quàm ut illum à vitiorum invalescentium lue ad mores alios & primævæ religionis integritatem suo consilio ac fortitudine revocaret. Sed frustra in colenda tellure sudorem & operam consumit agricola, quando *inimicus homo* triticum eradicat. Rerum tunc potiebatur in Germania Henricus cognomento 4tus, homo schismaticus,

[c] *Hund. pag. 306.*

ticus, & Adalberti Bremensis Archiepiscopi consilio non parùm depravatus : apud quem cùm nihil pensi haberetur Sacerdotia & Episcopatus vel ad gratiam vel ad quæstum venales exponere, necessum quoq; erat inter Clericos ejus protectione fultos, incontinentiam, concubinatum, dissidia, rebelliones aliaq; id genus vitia inolescere & erectis palàm cervicibus liberiùs evagari. Quid ageret in hisce malis bonus Præsul, & cum eo boni omnes ? satis illi exploratum erat, quantas sese in ærumnas ageret, si vellet quippiam machinari eotrà. His tamen flocci habitis opponebat sese velut vallum inexpugnabile pro domo Dei: & quia suos solius humeros infirmiores esse pervidebat, quàm ut huic conatui exequendo possent sufficere, consilii causâ per literas convolabat ad Papam Gregorium 7m; qui continuò submissis Româ fulminibus jubet uxoratos omnes ab Ecclesia submoveri, aliòsque in locum suffici, quos vitæ cœlibis & intaminatæ castitatis amor commendaret. Nec mora; Clerum omnem Altmannus in templum convocat, literas Pontificias è suggestu prælegit, suo & Apostolicæ sedis imperio jubet eos, qui suas domi concubinas alerent, sese ab earum consortio ac societate in
poste-

posterum abstinere: si secùs faxint, jam tela in eos parata esse, quæ rebelles frangerent. Incredibile dictu est, quantum ista comminatio aliquorum aures exulceraverit, adeò ut & palàm exclamare non sint veriti, se nec posse, nec velle modò tantis imperiis morem gerere, aut vitæ jam consuetæ genus in aliud commutare. Dissimulabat tunc quidem talia vir sanctissimus, & primo furori cedendum ratus, concionem in aliud tempus dimittebat. At quàm non facilè refrigescunt animi, quos illiciti amoris flamma intùs coquit? Post tempus aliquot, cùm iterum captata opportunitate edicti Pontificii verba è cathedra promulgaret, Clerus longè quàm aliàs concitior tanto in ipsum furore debacchatus est, ut, nisi Procerum quorundam auxilio defensus è templo profugisset, animam pene suam inter truculentas eorum manus fuisset positurus. Ita passim Henrici Regis patrocinio libertatem obtinebant ea vitia, in quæ aliàs sub religiosissimis Imperatoribus severissimâ pœnâ animadversum fuerat. Neque tamen vel tunc etiam à fervore suo Altmannus destitit; sed ut erat infracti pro Deo animi, tamdiu perrexit Apostolicæ sedis mandata exequi, donec Henricus ipse à refractariis in auxilium

evocatus Passavium adveniret. Funestissimū
 hīc visu erat, quā̄m lamentabili catastrophe
 tunc verti omnia, & sacra profanis misceri
 cœpta sint? conjugia Clericorum Regis im-
 perio restituta, concubinarii in Ecclesiam &
 ejus dignitates revocati, Monachi ad S. Nico-
 laum, quōd uxoratos admittere recusassent,
 à Cæsareis satellitibus cœnobio extracti, vir-
 gis infamibus cæsi, ab urbe & vicinia propul-
 sati; Altmann^o ipse sua dejectus sede actusq;
 in exilium, non alio scelere, quā̄m quōd ne-
 glectis impiorum favoribus supremo Ec-
 clesiæ capiti constanter adhæsisset. Fugiti-
 vum excepit primò Halberstadium, mox eti-
 am Paderborna, ubi scholarum moderator
 fuerat; benignissimèque ibidem receptus est
 à Poppone Episcopo, & optimis in Clero
 amicis suis. Inde jam alio in Cathedram
 suam intruso Romam adiens, Episcopali di-
 gnitate se abdicavit, [d] causatus se idcirco
 forsitan cœlo non satis propitio uti, quōd
 eam, tametsi absens & rei nullius conscius,
 adnitente tamen Augusta, & non ea, quā̄ con-
 veniebat, suffragiorum libertate indeptus es-
 set. Admiratus hunc candorem Gregorius
 7mus Pontifex, eum in confessu Patrum pur-
 purato-

[d] *Hist, Bavar. p. 1. l. 28, n. 81.*

puratorum iussit illico mitram resumere, impositaq; insuper Legati Pontificii dignitate in Germaniam remeare. Appulsus in Austriam, cum propter valentissimas Henrici vires nondum regredi ad sedem suam posset, ibi tantisper in oppidulo Mauterensi substitit, vixitq; è feudis Episcopalis infra [e] Anasum, quæ Leopoldus Austriæ Marchio in ipsius gratiam occupata, contra assaultum Henrici vi & armis tutatus erat. Pauperum verò, quos eo tempore summa annonæ caritas miserè dive-xabat, tam singularem eo tempore curam gessit, ut cujus fortunas facile tunc exhaurire poterant, charitatem tamen fatigare nunquã potuerint. Volvebatur interea annus Christi 1086, qui Altmanno exilii sui 8vus erat; jamq; in Germania eo in loco res erant positæ, ut orthodoxi jugum iniqui Cæsaris pertæsi postremo tandem prælio cum Schismaticis cuperent dimicare. Præferebatur eam in rem [f] cum vexillo rubro, magna altaque crucis effigies plastro imposita, quam ponè insecutus miles omnis certatim properabat in aciem. Priusquam tamen prælio committerentur cum hostibus, omnes tam equites quàm pedites in terram submissi Deum exorabant, Archi-

[e] Enßfluvius Auster. [f] Schat. 20. 1, annal. p. 622.

Archiepiscopo Magdeburgensi preces publi-
 cas inter copiosa lacrymarum profluvia ordi-
 ente. Posthæc tantus pugnandi ardor incessit
 orthodoxos, ut ad primum statim congres-
 sum acies Henrici turbata, eversaque fuerit,
 desideratis à victrice parte non amplius 15 ho-
 minibus; ex adversâ verò schismaticorum
 quater mille. Alia tunc statim rerum in Ger-
 mania facies: restituti in sedes pristinas Epi-
 scopi, quos Henricus expulerat, intèrque eos
 Altmannus octo jam annis exul, ad cuius con-
 spectum Timo Schismaticus, qui interea Pas-
 saviensem cathedram malè usurpaverat, mi-
 serandâ morte inter desperationis voces infe-
 licem animam è corpore exhalavit. Vixit
 exinde annis adhuc pauculis; eâ tamen apud
 scriptores immortalis gloria, ut Ecclesias Epi-
 scopatûs sui, quas antea non nisi ligneas &
 malè fultas invenerat, saxeas benèque exorna-
 tas dicatur reliquisse. Obiit in oppido Au-
 striæ, cui nomen *Zenselmaur*, 8. Augusti anno
 1091, postquam fortunâ variâ præsedisset an-
 nis circiter 26. Pedum ejus & Episcopalis
 Infula miram simplicitatem frugalitatemque
 redolentia monstrantur adhuc in Monasterio
 ejus Gotwicensi, ubi sepultus est in crypta &
 variis post obitum miraculis claruit, quæ fu-
 sius describit Sebast. Tennagel in ejus vita.